VIII. évfolyam Zombor, vasárnap 1889. évi julius hó 14-én. **56. szám**

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG:
Grómon- és Zrinyi-utcza sarkán, I-ső emelet,
hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Felelős szerkesztő:
Dr. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:
Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban,
hova az előfizetések és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők és ezek díjai fizetendők. — Hirdetések előre fizetendők.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptanitóknak egész évre 6 frt — Félévre 3 frt — Negyedévre 1.50. — Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenkint kétszer:
Vasárnap és csütörtökön.

A turini ünnep.

Sokáig hatása alatt leszünk ama nagy eseménynek, a mi a mult héten Turinban történt. A kicsorduló könyek, amelyek végig omlottak az arczokon, az igaz honfiui érzés valódi gyöngyei, a legnemesebb fájdalom igaz ékességei, a szív legáldottabb nyilatkozásai voltak. Óh mily szívesen fölemelkednénk mindnyájan Kossuth fájdalmáig! De ő százszorta hazafiabb nálunk, az ő fájdalma a hazáért százszorta nagyobb mint a mienk, bár nekünk kettős veszteségünk van: a független haza és Ő . . . Ő aki ugy szereti a hazáját, aki előtt nincs más remény mint a haza boldogsága, amelynek eléréséért annyit fáradott és küzdött. O, ki most is, a 40 éves számkivetés remeteségében, egy 30 éves életkor hátrahagyásával soha sem gondol egyébbre csak egy ideára, csak egy képre, csak egy földre, a szabad földre, a szabad hazára, a szabad népre. — s midőn őt a szent eszmékért való lelkesedés folytonosságában látjuk élni, de igy élni egyedül a sok millió közül s ha igy mint jó hazafiak az ő fájdalmában szeretett hazánk szenvedéseit látjuk megtestesülve, miért ne zokogjunk, miért ne sírjunk omló könnyeket, ha megtört alakját szemünk előtt látjuk, nemzeti dicsőségünk legfényesebb élő alakját, aki 40 év óta kesergve könnyezi mindnyájunk multját.

Akik szinről szinre láthatták a nagy idők eme kimagasló alakját, soha sem fogják elfelejteni azt a hatásos jelenetet, amikor Kossuth Lajost a 850 magyar körében üdvözölte. A lelkesedés kitörésének hatalmas morajа alatt megrendült a föld a lábak alatt, zúgó éljen ós tapsvihar ringatta meg a levegőt s mikor lecsendesült a lelkek csatája s nem lehetett egyebet hallani mint a lüktető szívek gyorsabb dobogását, megszólalt az ősz remete édes hangja előbb csak gyengén, simán, fuvolaszerün, végre mind melegebben, érezzel telidebb és elmondta hogy: „szeretnék hazamenni“ . . . a dobogó szívekre lélekzetet elfojtó kinos fájdalom ereszkedett alá és sirt zokogott 850 ember.

Mikor Kossuth másfél óra hosszáig tartó beszédét befejezte, boldognak érezte magát az aki legelőbb juthatott közelébe hogy ruháját vagy kezét megcsókolhassa.

A beszéd varázsa leirhatatlan hatást gyakorolt a jelenvoltak közül még azokra is akik a kormány pártjához tartoznak; s azok akik Kossuth Lajos szónoklatait 40 év előtt hallották, csodálattal kontatálták hogy az „öreg ur“ az ifjui szónoki hévből, a meggyőző erő, az érvelés hatalma, a szerkezet összeállitása, a mondatok csoportositásának ügyességéből mit sem vesztett s ha nem látták volna maguk előtt Kossuth ősz alakját, alig hihették volna el, hogy nem egy ifju, hanem egy a sir szélén álló csaknem a 90 éves aggastyán szavait hallgatják. Kossuth beszédjének befejezése után kimerülten hanyatlott vissza székébe. A reminiszczencziák amiket a pár óra alatt átélt, kifárasztották.

Az ebéd lefolyása alatt hatásosnál hatásosabb jelenetek váltották föl egymást. Mikor Helfi Ignácz üdvözölte az ősz kormányzót a fájdalom annyira erőt vett rajta, hogy sirva fakadt. „Nincsen az számkivetve, ki milliók szivében lakik“ — ez volt Helfi beszédjének a mottója. A lelkesedés tomboló morajа követte a szónok szavait, aztán 850 hang énekharmóniája adott a mottóra választ: Kossuth Lajos azt üzente . . .

Az egész europai sajtó foglalkozik azzal ami Turinban történt, a legnagyobb tisztelettel emlitik Kossuth nevét s a magyar nemzetet, amely oly hű ragaszkodással viselkedik egykori kormányzója iránt. Az ünnepély, a fogadtatás Turinban oly fényes volt, amilyent ott régen láttak, s igy anélkül, hogy Kossuth politikai enuntiatiót tett is volna, az europai sajtó szivesen megemlékezik a lélekemelő jelenetekről.

De a politika elkerülhetlen volt.

Kossuth mindenekelőtt köszönetet mondott az óvációért melyben részesitették. Tudja, hogy ez nem politikai demonstrácziő és ezért nem fog pronunciamentokat mondani. Magyarország egy államférfia nemrég mélyen megsértette a nemes franczia nemzetet és lelkéből örül annak, hogy a magyar közönség nincs egy véleményen azzal az államférfiuval, mert ime ezrenkint zarándokolnak el a franczia fővárosba, hogy ott a munka templomában leróják tiszteletük adóját.

Ezután Kossuth áttért a magyar viszonyokra és élesen birálgatta a kormány működését.

Kossuth nemcsak érdekes de fölötte fontos dolgokat mondott el. Boldogok, akik szinről szinre láthatták és hallhatták. Irigyeljük tőlük a szerencsét. Mi távolról üdvözölhetjük csak a nagy hazafit remeteségében, aki olyan messze távol szintén soha sem feledkezik meg rólunk mint ahogy mi nem felejthetjük el őt soha.

Megyei s helyi hirek.

* **A pénzügyi igazgatás reformja küszöbön.** A pénzügyi igazgatás szervezetében keresztülvitt nagyszabásu reform tudvalevőleg már augusztus elsején életbe lép. A pénzügyminiszteriumnak erre vonatkozólag kiadott rendelete szerint az igazgatóságoknál levő hátralékos ügyek a f. hó végéig okvetlenül feldolgozandók továbbá az uj kerületek szerint beosztott, illetőleg kinevezett tisztviselőknek f. hó 25-én uj állomás-helyükön kell lenniök. A hátralékok földolgozása a hivatalos órák meghosszabitását tette szükségessé. — A pénzügyi tisztviselők nagy zöme a mai napig sorsuk iránt teljes bizonytalanságban van, mert az uj szervezésből kifolyó személyi elhelyezések felől eddig vajmi kevés hir szivárgott ki a miniszteriumból. Eddig csak annyi bizonyos, hogy az országos pénzügyi létszámnak hatvan elsőosztályu fogalmazója közül körülbelül harminez pénzügyi titkárrá lett előléptetve. Tetemes azoknak

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Dalok.

Millió csillag van az égen,
Belőlük csak egy kell nékem,
Csak is azt az egyet lesem:
Megszerette a kedvesem,
Megkedvelte a kedvesem.

Miattam hold ne ragyogjon,
Tőlem nap ne világitson
De fényét ne változtassa.
Alkonyatnak szép csillaga,
Szerelmesek szép csillaga.

II.

Megkérdeném bársony szirmát,
Bűvillatú rózsának
Szereted-e, szereted-e,
Azt ki meghal utánad

Megkérdeném akáczágtól,
Megszeret-e az a lány
Akinél szebb nincs-e földön,
Kiért éltem áldoznám,

Kérdem fűtől, kérdem fától
Földet kérdek és eget,
Mind azt mondják: Bohó, rajta
Szólj csak bátran, hisz szeret.

De ha látlak, óh szerelmem
Állok mélán ostobán
Mindentelét beszélek, s csak — —
Szerelmemről nem szól szám.

Komor Gyula.

Hangverseny.

Tartatott 1889. évi jun. hó 9-én.

A zombori általános iparkiállitás javára f. hó 10-én rendezett mükedvelői előadással egybekött hangverseny minden tekintetben fényesen sikerült. Daczára annak, hogy ily borzasztó hőségben szinházunk valódi gőzfürdő, a közönség türelmesen izzadott és lelkesült a mükedvelők remek játékán. A szinház zsufolásig telt meg; nem volt egyetlen egy üres hely sem, sőt jó magamnak helyét egy csinos kisasszonyka foglalta el, miért is szerényen álltam, mert kérem tessék elhinni, daczára annak, hogy tudositó vagyok, ismerem a »Nem illik«-et s daczára annak, hogy nem illik másnak a helyét elfoglalni tudom, hogy mégsem illik e miatt aprehendálni pláne, ha egy szép nő a bünös. Nem is haragszom érte csak azt sajnálom, hogy nem oszthattam meg véle helyemet. Igaz ugyan, hogy ily kanikulás időben, midőn mindenki homlokáról dió nagyságnyi cseppekben futott le az izzadság, nem lehet kellemes, jobban mondva tanácsos kettőnek egy helyre szorulni, plane egy gyulékony szivü tudositónak és egy szép hölgynek; bennem mégis lett volna bátorság megpróbálni, ha mindjárt megis olvadt volna a szivem is.

De megkönyörült rajtam a sors, s nem kellett sokáig állnom, helyet kaptam, még pedig egy csinos hölgy mellett, s én feledtem helyet, lányt illik s nem illiket. — De lássunk, hogy birkoztak meg mükedvelőink a feladattal; tudták e közönség igényeit s várakozásait kielégiteni?

Régi szokás, hogy a kritika a mükedvelők előadását, bármily rossz legyen is az, égig magasztalja, s minden szereplőt zseninek, minden duett vagy triót művészi praeczizitással eljátszottnak mondja. Ha a kisasszony hamisan énekel, olyannyira, hogy fülünket is sérti, a kritikus azt irja, hogy a kisasszony városunk Patti Adelinája, csalogány énekével mindenkit meghatott s nagy jövőt jósol neki.

Az ilyen kritikából vajmi kevés erkölcsi haszon háromol a közönségre vagy magukra a mükedvelőkre. De minden, még a meg nem érdemlett dicséret is jól esik, és az exterieur megóvása társadalmi életünk első paragrafusa.

De azt csak belátja mindenki, hogy nevetséges, a kritikusok ezen naiv dicsériádája. Igaz ugyan, hogy a mükedvelőket nem szabad szinészként birálni, egy mükedvelő énekét vagy játékát a művészet, a tökély szempontjából megitélni. De igen is szabad, sőt kell a mükedvelőket is megbiralni, nem pedig róluk csak dicshimnusokat énekelni. Ez a meggyőződésem; épp azért a hangversenyre menve feltettem magamba a szerint referádomat is megirni s szigoru kritikai bonckés alá venni az előadást.

Ez volt szándékom, midőn az előadásra mentem, s örömest s legnagyobb kézséggel bevallom, hogy a legszigorubb kritikai szemmel nézve s figyelve, nem találtam semmi kifogásolhatót. A fiatal iparos dalárda most lépett fel másodszor nyilvánosan s várakozáson felül mindenkit kielégitett. A »Magyar király induló« és a »Szent az érzet« c. férfi kardalakat az ország leghiresebb dalárdái sem adhatják elő összhangzóbban és szebben mint a fiatal iparos dalárda, melynek fáradhatlan vezetője Sörös Antal ur ezért meleg elismerést érdemel. A műsor második pontját »A puszta gyermeke« Schaffertől és »A vándor« Fescatól képezte, Szabácsy Anna kisasszonytól előadva. Szabácsy Anna kisasszony nem sorolható már a közönséges mükedvelők közé. Iskolázott szép csengésü hangja a mükedvelők fölé emeli őt, ép azért egész más szempontból birálandó meg. Szabácsy k. a. hangja határozottan szép, de nem igen fejezi ki a dalban rejlő érzést, korrektul énekel, s meglátszik rajta az iskolázottság.

A hangverseny fénypontja Kalapsza Bella k. a., Komlós Ármin és Bieber József úr hármasa volt, Verdi »Traviatta« cimü dalmüvéből. Nem akarok fellengős dicsériádákban és általános szólásmódokban kifejezni itéletemet, csak annyit mondok, hogy szebben összhangozatosabban triót előadni nem is lehet. A dallam gyönyörü és ily praeczizitással előadva, élvezettel töltė el a hallgatóságot, mely frenetikus tapsban jutalmazta meg a szereplőket.

Pelikan Mariska k. a. és Traub József ur kettőse is sikerült, Pelikan kisasszonynak üde szép hangja van, melyhez jól illett Traub ur eröteljes tenorja.

Heindlhoffer Etelka és Thim Antalka által előadott »Marche caracteristique« cr. zongora kettős kifogástalan van.

A hangverseny utolsó pontja Tournier egy felvonásos vigjátéka »A Zivatar.«

Személyek: Emil Dr. Lovászy Márton és Lujza, Schaffner Angela. A darab hőse Lujza, ki különös módon Emil feleségéve lesz. Lujza mást szeret, és keserü szemrehányásokat tesz Emilnek, hogy erőszakkal elvette. Gyülöli sőt megveti Emilt, ki a kifakadások daczára megtartja hideg vérét, mi még jobban felingereli Lujzát, ki felette boldogtalannak s elhagyottnak érzi

a száma is, a kiket nyugdijazni fognak vagy rendelkezési állapotba helyeznek. Mint értesülünk, a kinevezési okmányok néhány nap mulva már megérkeznek a pénzügyigazgatósághoz.

* **Halálozás.** Özv. König szül. Bruck Karolina asszony, Dr. Bruck Armin ügyvéd nővére f. hó 11-én hosszu szenvedés után elhunyt. Temetése pénteken nagy részvét mellett ment véghez.

* **Meghivó.** A kis-hegyesi győzelmes csatának f. hó 14-én lesz 40 éves évfordulója. Feketehegy minden szép és nemesért lelkesülni tudó polgársága az olvasókör kezdeményezése folytán elhatározta, hogy ez alkalommal a 2 év előtt felállitott csataemléknél kegyeletes ünnepélyt rendez, melyre a hazafias közönséget s különösen a szomszéd községek érdeklődő polgárait ez uton is meghivja. Az ünnepély a következő programm mellett fog megtartatni: Délután 3 órakor gyülekezés a feketehegyi polgár olvasókörben. 2. 4 órakor kivonulás a csata-emlékhez az egyleti zászló alatt. 3. 5 órakor az ünnepély megnyitása a „Szózat“ eneklésével. 4. Vitányi Bertalan ur alkalmi beszéde. 5. Az ünnepély bezárása a „Hymnusz“ éneklésével. 6. 7 órakor a közvacsora a polgári olvasókör helyiségében, melyen vidéki polgártársaink is szivesen látattnak. Feketehegy, 1889. évi julius hó 8-án. Bakay Károly, elnök.

* **Vasárnapi hivatalos órák** a helybeli m. kir. posta-táviróhivatalnál. Délelőtt: az összes osztályoknál 8 órától—12-ig; délntán csak a levélposta feladási osztálynál 3 órától 4-ig. — Hirlapkiadás délutáni 5 órától 15 mp.—5 órától 35 p.-ig. — Táviratok feladása reggeli 7 órától — este 9 óráig.

* **Az augusztusi kirándusás Párisba.** A m. a V. városi menetjegy I. irodája augusztus hó 10-én rendezi Párisba második kirándulását. Az első kirándulás utasai most már Párisban vannak s úgy az úton tapasztalt kényelemmel, mint Párisban az ellátással a legtökéletesebben megvannak elégedve: ez képezheti a legerősebb bizonyitékát annak, hogy a második kirándulás melyet a menetjegy iroda megszokott szolidságán kivül a közvetlen tapasztalat tudásával is rendez minden tekintetben fényesen fog sikerülni. Az augusztusi kirándulás annyival is inkább ajánlható a közönségnek mert e hónapra a párisi világkiállitási bizottság több nagyszerü ünnepélyt rendez. s e hónap különösen alkalmas lesz az utazókra nézve abban, hogy a francia világhirü tengeri fürdőkbe tehessenek egy-egy rövidebb tartamu kirándulást. Jelentkezhetni a szabadkai városi menetjegy-irodában.

* **A zónatarifa életbeléptetése.** A magyar kir. államvasutak igazgatósága a következő értesitést teszi közzé: Augusztus hó 1-én a magyar kir. államvasutak vonalain (ide értve az államositott magyar-nyugati vasut magyar vonalrészét, továbbá az állami kezelésbe vett budapest-pécsi vasutat is) a személyek, podgyász és a podgyász gyanánt továbbitandó kutyák szállitására uj dijszabás lép életbe, mely által a fenntemlitett vasutakon jelenleg érvényes személydijszabások a hozzá tartozó összes dijszabási pótlékokkal együtt hatályon kivül helyeztetnek. Ez az uj dijszabás, melynek tartalmát már több izben ismertettük, julius hó 15-étől kezdve a magy. kir. államvasutak dijszabási osztályában kapható és az emlitett vasut összes állomásai, valamint valamennyi menetjegy-iroda utján megrendelhető. Az uj személydijszabás életbeléptetése napjától kezdve hatályon kivül helyeztetnek a menettérti jegyek, a nagyobb városok és azok környéke közti forgalomban fennálló 20 darab jegyet tartalmazó jegyfüzetek, a már összeállitott magyar körutazási jegyek és végre a mult évi május hó 15-től érvényes fürdődijszabás s annak május hó 15-től érvényes I. pótléka. Megjegyeztetik egyuttal, hogy a m. kir. államvasutak vonalain fenntemlitett naptól kezdve az uj személydijszabás tételeinek megfelelően az általános köruti jegyek is változni fognak. Figyelmeztetjük ez alkalomból az utazó közönséget, hogy az augusztus hó 1-eje előtt már váltott s csak az oda utazásra használt menettérti fürdő évadjegyek és körutazási jegyek a kiadásukkor érvényben állott határozmányok változatlan fenntartásával a visszautazásra fenti határidőn tul is érvényesek, olyképen azonban, hogy a menynyiben e jegyek ára és az augusztus 1-én életbeléptetendő uj dijszabás szerint való menetdijak között esetleg különbözetek mutatkoznának, e különbözetek megtéritése, illetőleg visszatéritése sem az utastól, sem a vasuttól nem lesz követelhető. Végre még megjegyeztetik, hogy a folyó év végeig érvényes vasuti értékjegyfüzetek alapján az augusztus hó 1-től a távolsági forgalomban életbe lépő uj jegyek is lesznek válthatók, továbbá, hogy a 20 darabból álló jegyfüzetek és éves bérleti jegyek az érvényességi időtartamukon belül használhatok.

* **A póstatrombita.** A régi jó időkben, amikor még a póstakürtölés a privilegiumok közé tartozott és a kürtszavas kocsi előtt boldog boldogtalannak ki kellett térnie még talán volt értelme, hogy telelármázták a póstakürttel az utczákat, de manapság már mikor arra, aki kitérni nem akar más büntetés nem vár mint az, hogy a kocsija esetleg megbotlik vagy fölfordul értelme nincs. Pedig városunkban egész határozotsággal diszlik a póstakürtölés, mely elég náiv ahhoz, hogy anélkül hogy tudná, miért álmukból is fellármázza az embereket. Kiváltképen egy ilyen buzgó kürtölő van, akihez képest a säkingeni trombitás csak Kis Miska. Ajánljuk tehát hogy mondjanak le erről a tradicionális szokásról és a póstakürtöket tegyék el a városi archivumba, amelyhez, ha hozzátennék a bakteri „ébren vagyok“-okat is egy cseppet sem tudnánk emiatt méltatlankodni!

* **Az uj egyforintosok.** A tapasztalás azt bizonyitja, hogy mostani kibocsátásu ötven forintos pénzjegyeink a legjobb papirpénzek közé tartoznak, mert még kibocsátásuk óta ötveneseket nem hamisitottak. Az uj egyforintosokkal még nagyobb dolgot akar mivelni a pénzjegy-nyomtató müintézet, mert ezek, mint mondják, minden eddigi pénzjegynél nagyobb gonddal készülnek. A fényképezés és a heliografia mesterségének mostani fejlettsége mellett igen sok és könnyü módja van a papirospénz hamisitóinak. Éppen ezért az uj egyforintosok késziténél teljesen uj módszert alkalmaztak ugy a papiros, mint a szinek készitésénél, valamint a nyomtatásnál is. A pénzjegy-nyomtató müintézet Bécsben már egy esztendeje próbált mindenfélét, mig végre kitalált egy teljesen uj rostos papiros előállitási módját s kitalált egy olyan uj kékfestékvegyületet, mely nem szenved abban a hibában, mint a mostani egyesek föstékje, hogy tudniillik meg lehet feketiteni s akkor alkalmassá válik a fényképezésre. Öt-hat rajzoló is dolgozott az uj bankó rajzának elkészitésén. Különösen nagy gondot forditottak a király mellképének elkészitésére. A müintézet meg van győződve arról, hogy olyan bankót csinált, a mely a hamisitás most ismert összes módjaival számol s ha ezt hamisitani akarják, ugy az illetőknek egy egészen uj hamisitási módot is kell kitalálni. A fotografiai utánzat ellen a papiros véd meg, a heliografia ellen s a szabadkézi rajz ellen pedig — azt mondják — a király mellképének árnyalatai szolgálnak, a melyeknek elkészitése állitólag minden más módon lehetetlen, mint a hogyan azt a nyomtató intézet csinálja.

* **Ignyatevics temetése.** Ignyatevics Jakob, ismert szerb iró temetésen — mint levelezőnk jelenti — megjelent Flatt Viktor főispán, Popovics polgármester. Dimitrievics orsz. képviselő. A szerb Maticá-t elnöke, Dimitrievics és titkára, Hadzsics képviselték. Koszorut küldött a szerb királyi akadémia is. A Matica is akart küldeni koszorut, de ez elmaradt, mert az elhunytnak egyik utolsó akarata az volt, hogy Maticától ne fogadjanak el sirjára koszorut. Ennek oka az, hogy annak idején egy müvét föl ajánlotta megvétel végett a Maticának s keveselte az összeget, melyet a társaság igért. Koszorut tehát nem küldött, de gyászának mégis kifejezést adott a Matica. A sirnál Pavlovics dr. lapszerkesztő mondott emlékbeszédet.

* **Hirek a kisdednevelési kiállitásból.** A kisdednevelési kiállitás helyiségébe, a kerepesi uti Beleznay-kertbe, mindennap érkeznek érdekes kiállitási tárgyak. Igy mozgó gyermekjátékokból szép gyüjteményt küldött a kisdednevelési kiállitás számára a Bing testvérek játékereskedő cég Nürnbergből. — Kállay Béniné, szül. Bethlen Vilma grófnő, a miniszter felesége, bosnyák babát állit ki igen csinos népviseleten. Mint kiállitó maga a miniszter neje fog szerepelni. — Mária Dorottya főherczegnő megengedte Gyármathy Zsigánénak, hogy az általa kiállitott varrottas gyermekszobát az ő nevéről nevezzék el. Ebben a gyermekszobában minden butorokból fog állani.

* **Az egyforintosok beváltása.** A pénzügyminiszter a régi egyforintosok bevonására vonatkozó rendeletet intézetett valamennyi pénzügyi hatósághoz: — ebből a közönséget leginkább érdeklő következő pontokat közöljük: „1. A jelenleg forgalomban levő 1882. évi január hó 1-ről keltekezett 1 osztr. ért. frtról szóló államjegyek 1890. évi junius hó 30-ig még minden állami pénztárnál és hivatalnál fizetésképp elfogadtatnak. 2. 1890. évi julius hó 1-től 1892. évi junius hó 30-ig a bevonandó 1882. évi január hó 1-ről keltezett 1 oszt. ért. frtról szóló államjegyek fizetésképen már csak a cs. és kir. központi állampénztárnál Bécsben, valamint a m. kir. központi állampénztárnál Budapesten, — kicserélés végett pedig a felek kivánságára a cs. kir. központi állampénztárnál (fölváltási osztály) Bécsben, továbbá valamennyi cs. kir. országos főpénztárnál és országos pénztárnál, valamint a cs. kir. orsz. fizető hivataloknál — a magyar korona országaiban pedig a m. kir. központi állampénztárnál Budapesten, valamint a m. kir. állami főpénztárnál Zágrábban és ezeken kivül egyéb a cs. kir. osztrák és a m. kir. pénzügymtniszteriumok által kibocsátandó külön hirdetményben esetleg megjelölendő pénztáraknál és hivataloknál fogadtatnak el. 2. 1892. évi julius hó 1-től kezdve 1893. évi december hó utolsó napjáig ezen bevonatni rendelt államjegyek kicserélése már csak a cs. és kir. közös pénzügyminiszteriumhoz Bécsbe intézendő szabályszerü bélyeggel ellátott folyamodvány alapján fog megengedtetni. 1893. évi december 21-ike után bevonandó, 1882. évi január ho 1-ről keltezett, 1 oszt. ért. forintról szóló államjegyek többé be sem be nem váltanak, sem ki nem cseréltetnek.

* **A sáskák és a rózsaszinü seregély.** Chernel István soproni tanár jövendölése, hogy a sáskákat ezentul is a rózsaszinü seregély tömeges vándorlása követi, mint 1875-ben, megvalósult. Kecskemét vidékén már meg is jelentek ezek a seregélyek. Ez alkalomból a „Kecskemét“ a következőket irja: A rózsaseregély (Pastor reseus L.) Ázsia és Afrika pusztáin honos madár. Rendesen sáskával és szöcskével él s oly forma kóbor életet folytat, mint rokona, a mi seregényünk, s ha az elszoporodott sáskahad Európa felé vándorol, vagy ha nálunk a sáskarókon a szöcskék a neki kedvező száraz időjárás következtében elszaporodnak, hozzánk is ellátogat. A madártannal foglalkozók nagy érdeklődéssel kisérik e ritka vendég életmódját, szokásait s nevezetes esemény gyanánt jegyzik föl a megjelenése idejét, éppen mint a hónfitársát, a tavaly hazánkban is bekóborlott pusztai tyukét. Pestmegyében időzéséről az 1830., 32., 37., 53., 56., 67. és legutoljára az 1875-iki nyár van följegyezve; azt állitják, hogy a Tatárszent-György közelében a baracsi pusztán, s oda nem messze Vaczon fészkelt is. Az idén, hogy a sáskák és szöcskék nálunk is elszaporodtak, a madarászok már előre várták ideérkezését. Európában első megjelenését a bolgárok fejedelme, Koburg Ferdinánd jelezte először, a ki mindig szivesen foglalkozott a természetrajzzal, különösen lepkék és madarak gyüjtésével; a rózsaszinü seregélyt ő a mult hetekben nagy csapatokban látta Sophia környékén. De már Kecskemétre is ellátogatott; mert Hajagos Sándor ref. fögymn. tanuló a szőlőkben rálőtt egy csapatra, egyet meg is sebzett, de elfogni nem birta. Különben is a rózsaszinü seregélyt már röptében könyü felismerni, mert repülés közben hozzá hasonló tarkaságu madár nálunk nem igen van, legfölebb az szarka és a őrgébics, de ezekkel ugyan senki sem tévesztheti össze, már csak azért sem, mert a rózsaszinü seregély mindig csapatonkint jár, legfölebb a közönséges seregélyek közé vegyül. Távolról látva is jellemző rajta, hogy a világos és sötét szin elosztása körülbelül olyan, mint a szarkán, ugy, hogy az a szőlőmunkás, a ki az idén az emlitett csapatot észrevette, „apró szarkáknak“ nézte őket. A lelőtt madárról pedig még a legutolsó gyermek is megismerheti a rózsaszinü seregélyt, mihelyt, a nevét hallotta; mert rózsaszinü melle, háta, csőre kivált pedig kontyja, másféle madárnak egyáltalában nincsen.

* **Csalás.** Pikáns pört vizsgál a palánkai kir. járásbiróság! Ugyanis H— ottani előkelő agglegény viszonyban élt cselédjével, ki hogy akár busás kárpótlásra akár pedig házasságra kényszeritse urát, kinyilatkoztatta, hogy érdekes állapotba jutott. Egy szép napon elutazott a leány Zimonyba, hogy lebetegedését idegen helyen várja be. Távol maradt körülbelül 3 hónapig, mely idő alatt ura eltartásáról gondoskodott ugyan, de meghagyta: hogy a nehéz óra bekövetkezését a cseléd azonnal táviratilag tudassa, hogy ő is haladéknélkül Zimonyba utazhasson. Távirat ugyan nem érkezett, de az asszonyleány néhány nap előtt egy másik asszony és kisgyermek kiséretében uránál megjelent, bemutatni neki állitólag 11 napos gyermekét és ennek szoptatós dajkáját. A szomszédos vén asszonyok a gyermek és anya láttára éltek gyanupörrel, hogy az anya nagyon is jól néz ki a gyermek pedig inkább 3—4 hónapos mint 11 naposnak illik be. Hamar füléhez jutott H.-nak a kifejezett gyanu és kivánta, miszerint az anya vizsgaltassa meg magát és kétségen kivül constatálhassa, hogy gyermeket szült. A leány vonakodott magát palánkai szakértőre bizni, elment Illokra és hozott az ottani orvostól bizonyitványt, hogy szült ugyan, de már régebben lehetett mint 11 nap. A cselédleány ismételten szoptatás czéljából mellére vette a gyermeket, de a gyermek az állitólagos anya mellén mindig sirt, és elárulta magát. H. csalás miatt cselédjét feljelentette és az állitólagos dajka a kihallgatásnál sirás közt bevallotta hogy a gyermek az övé, 50 frt dijjért vállal kozott a gyermeket bizonyos idejig a cselédének vállalni és az illoki orvos őt vizsgálta meg a cseléd neve alatt. A két nőt egyelőre letartóztatták.

* **Baross miniszter** könyomatu sikerült arczképe jelent meg Beck F. budapesti könyomdász müintézetében. Az arczképet, mint eddig legsikerültebbet maga a miniszterium is elfogadta. A kép ára darabonkint 40 kr. Utánvét mellett megrendelhető a kiadó nyomdásznál Budapest váczi körut 1.

)(**Lelkiismeretlen felelőséget** vállal el az, ki belső meggyőződése ellen egyes áldásos találmányok ellen, legyenek azok társadalmi, politikai, vallási vagy más természetüek, állást foglalt és megakadályoz másokat, hogy belőlük hasznot huzhassanak. Ily féle emberek szemben nem lehet eléggé óvatosnak lenni. Ily emberek oppozitiója legszembetünőbben nyilatkozik gyógyszerek alkalmazásánál. Sajnos vannak oly emberek, kik meggyőződésük ellenére egyes gyógyszerek ellen, melyek gyógyhatásáról mindenki meggyőződött, éppen ez oknál fogva, állást foglalnak s azokat hasznavehetetleneknek mondják s betegeket azok használatától visszatartják és azáltal megakadályozzák őket abban, hogy egészségüket visszanyerjék. — Minden szenvedőnek tanácsolható, hogy az ilyen emberektől őrizkedjék s csak bátran használják e gyógyszert, mely egészségüket helyreállitandja. Nincs gyógyszer, mely ily hatásos gyógyitásokat eszközölt volna, mint Warner Safe Curája, vese, máj, velő és gyomorbetegeknél. S minden beteg meggyőződhetik, ha levélileg fordul egynéhány alább álló személyekhez, kik e szernek köszönhetik felgyógyulásukat. Schweininger Miklós Királyvárosból Krassó megyéből a következő sorokat irja. Warner Safe Curájának rendkivüli gyógyitó hatásának köszönhetem, hogy néhány nap alatt tökéletesen kigyógyultam és ezért legmelegebben ajánlom a szenvedőknek. Baross László szegedi lelkész Warner Saje Curá-ját eredménynyel használta. Rotter Vince postatiszt Bécsből jelenti, hogy e szer jó szolgálatokat tesz neki. Fentebb emlitett személyeken kivül még ezreket gyógyitott már ki Warner Safe Curája, kik mindannyian készek a szenvedő emberiségnek e szert legmelegebben ajánlani. Egy palaczk ára 2 frt. Kapható: Ronay Ede gyógyszerésznél Zomborban.

POLITIKAI HIREK.

*, **A delegácziókból.** A magyar delegáczió ma délelőtt 10 órakor tartotta ötödik nyilvános ülését. Elnök Zichy Ferencz gróf, jegyző Hegedüs Sándor, előadó Rakovszky István.

A jegyzőkönyv hitelesitése után a külügyi költségvetés végleg megszavaztatván az összeegyeztető hetes albizottságba megválasztattak: Tisza Lajos gróf, Falk Miksa, Szlávy Olivér, Dániel Ernő és Wahrmann Mór.

Ezután megkezdték a hadügyi albizottság jelentésének tárgyalását.

Rakovszky előadó kiemeli, hogy a rendes kiadások ismét 643.165 frttal emelkedtek. A rendkivüli kiadásoknál mutatkozó emelkedések a viszonyok változtával reméllhetőleg csökkenni fognak, miért is azokat az albizottság a rendkivüli költségvetés keretében meghagyandóknak véli.

Beöthy Ákos elvtársai nevében is felemeli szavát ama felfogás ellen, mintha a delegáczióban konstituált pártok nem létezhetnének, mint az ellenzék tagja szól a költségvetéshez, melyet általában elfogad, mert tényleg szankczionált intézkedéseken alapszik, melyek elől kitérni nem lehet. Nem fogadja el azonban a póthitelt.

Tisza Lajos gróf szólalt fel és Beöthyvel szemben kimutatni iparkodik, hogy a rendkivüli hitel czélja nem volt a mozgósitás zsükségének esetére mind ennek előkészitése.

---

magát s szeretőjét, ki levélből szökésre hivja fel megmentőjének tartja. Emil látva, hogy neje gyülöli s irtózik tőle elhatározza hogy visszamegy a városba és üzletének él, de mielőtt elmegy felvilágositja nejét hogy miért vette el, nem a hozomány végett, mint Lujza mondja, hisz Lujza apja tönkre megy, ha ő nincs, elvette Lujzát egy krajcár nélkül sőt 300000 frankot adott apjának, hogy kiegyenlitse hitelezőit. Elvette Lujzát csak azért, mert gyermekkora óta szereti, jól tudta hogy Lujza mást szeret, de minthogy megvolt győződve, hogy az a másik Lujzát soha sem fogja boldoggá, sőt ellenkezőleg kimondhatatlanul szerencsétlenné fogja tenni, csak azért vette ő el, hogy megmentse ez által Lujzát és apját. Lujza erre még jobban gyülöli férjét, és a darab bonyadalma ezzel a legmagasabb fokot éri el. Kinn felhangzik, a kürt hangja, mely Lujzának jelenti hogy itt a szökés perce. Emil távozik, de előbb átad Lujzának egy naplótöredéket.

E naplóból Lujza meggyőződik arról, hogy az kit ő oly hévvel szeretett csak játékot üzött vele, megszökött előle elutazott állitólag, hogy egészségét helyreállitsa de tényleg azért, mert tudta hogy Lujza apja a tönk szélén áll. A kürt ismét megszólal. Lujza testben lélekben reszket, borzasztó félelem szállja meg, férje elutazott s igy nem védi őt senki s ő el fog bukni. Görcsösen csenget s kiálltozik már hallatszanak az őt elcsábitani akarónak léptei; midőn belép a férje. Lujza boldogan nyakába ugrik, férje megmentette őt a bukástól, a zivatar elmult. — Lujza nehéz szerepét Schäffner Angela kisasszony fényesen játszotta végig. Hangja a felháborodás gyülölet félelem és szeretet érzelmeit oly csodalatos hüen adta vissza, mozdulatai oly természetesek voltak oly odaadóan, szerepét egészen átértve és átérezve játszott, hogy magával ragadta az egész közönséget. Emilt Dr. Lovászy Marton úr jól alakitotta.

Referádám végére érve, azt látom, hogy legjobb akaratom ellenére birálatom csupa dicséret. Ne tessenek azonban azt hinni, hogy meggyőződésem ellenére irtam, hogy elfogultam biráltam meg a hangversenyt, hogy előre feltett szándékomhoz hütlen lettem. Azoknak, kik nem voltak ott, hiába bizonyitanám az ellenkezőt, de kik ott voltak belátandják, hogy még a legkritikusabb kritikus sem irhatott volna másképp, hacsak nem öngyilkos jelölt vagy agglegény.

Czobor.

Bolgár Ferencz a védtörvény által okozott költségekre nézve csatlakozik Beöthy fejtegetéseihez. Szükségesnek tartja hangsulyozni az ellenzék áldozatkészségét a hadseregre teendő kiadásoknál. Az ellenzék nem akar egyebet, mint a hadsereg, és a nemzet közti szolidaritást. Ha a közös hadseregot teljesen az 1867 : 12. t.-czikkre alapitjuk, ezzel meg fogjuk nyerni az önálló magyar hadsereg barátait. A költségvetést elfogadja.

Pulszky Ágost Beöthyvel szemben megjegyzi, hogy a multra nézve prófétának lenni, de a jövőre politikai irányt ki nem tüzni könnyü dolog. A költségvetést elfogadja, s az albizottság jelentését tudomásul veszi.

Szécsen Antal gróf rövid felszólalása után az általános vita véget ért.

VEGYES HIREK.

* **Rablóvilág Szerbiában.** A szerbiai közbiztonság naprólnapra rosszabb lábon áll. E hó 5-ikén egy rablóbanda jelent meg Kragujevác közvetlen közelében lakó Badzakovics Milán kereskedőnél. A háziur, a ki fiával és annak feleségével volt otthon, 1000 aranyat ajánlott a rabloknak, ha békén hagyják őket, de a gazok ezzel nem érték be és magokkal vitték Badzakovits fiát, a kiért másnap 2000 arany váltságdijat követeltek. A kétségbeesett apa a kivánt összeget ki is fizette, és azonnal 25 taghol álló csapatot szervezett, mellyel a rablók üldözésére indult. Sikerült-e a rablókat kézrekeritenie, arról még nincs hir.

* **Don Juan rendőr.** A ködös Anglia fővárosában történt a következő regényes eset, a mely ott nem kis feltünést keltett. A Belgrave-kerületben állandóan lehetett látni hosszu időn át egy csinos rendőrt, a ki azonfölül, hogy a közbiztonságra fölügyelt, arra is ráért, hogy a mellette elsétáló csinos hölgyecskéket szemügyre vegye. Igy történt, hogy egy gyönyörüséges fiatal leánykán is megakadt a szeme, a kit mindennap ott vitt el az utja az ő őrállása közelében. Nem sok idő kellett hozzá, hogy a gyöngéd-szivü kis baba rajongni kezdjen a csinos rendőrért, s egyszer csak a leányka rokonai észrevették, hogy a fiatalok nagyon bizalmasan beszélgetnek egymással. Utánuk lestek olyankor, mikor a rendőrnek nem volt hivatalos elfoglaltatása, s rajtakapták őket, hogy órákig sétálgattak együtt. A leányka apja egy nyugalmazott tengernagy s igy a rokonság a legnagyobb aggodalommal és boszuszúsággal vett tudomást erről a nem illő viszonyról. Megmondták a leánynak, hogy tudják a kalandjait, s figyelmeztették rá, hogy ha véglegesen nem szakit a rendőrrel, akkor földöndözik a dolgot az apjának. A leány igért mindent s rövid ideig oly ügyesen viselte magát, hogy a rokonság megbizott benne. A napokban végre az történt, hogy a két fiatal szerelmes eltünt ; kétségtelen, hogy együtt repültek el a szigoru rokoni szemek elől.

Irodalom.

— **„Fain !“** Zsidó tréfák. Sajátkezüleg elmondja Seiffensteiner Salamon. (Budapest, Singer és Wolfner kiadása.) A Dohutczának tünödéseiről hires böleselője önálló kötettel lépett a könyvpiaczra. Országos hirü sógora, a király-utczai Spitzig Itzig liquidálván : a régi jeles firma teljes hitelével s elczalapjával maga lépett ki a piaczra Seiffensteiner Salamon. Seiffensteiner Salamon szerénységből krajzierosnak nevezi magát, holott talpra esett ötletekben, elmélkedő és mindig elmés mondásokban, politikai és társadalmi kérdéseket fejtegető és mindig találó szentencziákban nem is nagy-kereskedő, hanem valóságos gyáros. A magyar közönségnek kedvelt udvari szállitója. Két évtizeden át szállitott jeles czikkei országszerte ismeretessé és népszerüvé tették nevét. Ő volt az, ki a tábla-biró-, jurátos-, czigány- stb. adomák mellett a valódi zsidó adomákat meghonosította és megkedveltette. Kiejtésbeli furcsaságát, mely nem a h betüt akasztja oda minden mássalhangzó mellé, hanem a magánhangzókat tévesztí össze, mint valóban igazit, elfogadta s megértette mindenki. A most kiadott jeles adoma-gyüjtemény minden egyes daraljáu rajta van az ő szellemességének védjegye. Ha itt-ott mégis talalkozik egy-egy tréfája, mondása, a mely ismerősnek tünik fel, az nem von le semmit a gyüjtemény érdeméből, sőt ellenkezőleg, még öregbiti azt, a mennyiben rámutat a forrásra, a honnan származott. És hogy közsájon forog, az bizonyitja legjobban, hogy jónak kell lennie. A néhány ilyen régibb adoma csak arra szolgál, hogy ujabb, még eddig ismeretlen testvéreit bevezesse a nagy világba. Mindannyin meglátszik, hogy jó családból valók : csipősek, jellemzők és kaczagtatók. Az adomák mellett Seiffensteiner-nek számos tünödése és okoskodása foglal helyet. A magyar közönség szereti a jó anekdotákat, a jelen kötet pedig a javát foglalja magában. Nyáron utazásra, kirándulásra legalkalmasabb könyv, mert mulatságos tréfái, törül metszett humora, pattogó élczei megrövidítik az utat, és az uti társak üres beszédeit elháritja. Télen pedig akár csak egyenesnek, akár pedig egy nagy társaságnak földeritésére, kiválóképen alkalmatosak. Jelen könyv első kötete egy egész cyclusnak, melyet Csiceri Bors állit egybe. Ez a név is elég biztositék arra, hogy a mit a nagy közönség elé visz, annak van ize, sava-borsa. A pompás kiállitásu könyvnek, melyet Homiecskó Athanáz sikerült rajzai ékesitenek, ára egy „kóser“ forint. Mutatóul Seiffensteiner Salamon saját előszavát közöljük : Kedves küzönség ! Ó fain adomák és oz elmés aforizmok oljan mint o piczola : egy dorobig peng, forog o küzönség küzt, mig eczer csak elkopja mogát. Ijenkar o pénzverő üsze szed üket, oz ő szellemi kohójában o salaktul megtisztitja, átalvasztja és kiveri üket, hojd rogyogjak mint az ójdonat új. Ó sógoromtul, o Spitzig Iczig ismeretes hozofi és csóládapátul o Király-otczába, átvettem commissionba régibb keletü piczulaviczulákat és oz enyimekkel kibővitve és egészon friss tréfákkal megójitva, szórom ki üket o piaczra, és meg vodjok rúla jüzüdve, hojd o régi értékben és az új fényben bő keletjük lesz nekik. S S.

— **Minek tartsunk mi divatlapot !** Hiszen a „Képes Családi Lapok“ „Nő a házban“ czimü mellékletén a divatlevelek és divatképek, a divat minden mozzanatáról, minden ujabb tüneményéről hűségesen értesitenek, s azonkivül közleményei a magyar családok háztartásának, gazdaságának minden ágát szakszerüen tárgyalják. A „Képes Családi Lapok“ előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapesten, nagy koronа-utcza 20. sz.) melyhez az előfizetések legczélszerübben postautalványon intézendők, kivánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatványszámokkal.

— **Uj könyvek.** Baky Gedeon, az ember elméleti és gyakorlati kézikönyve ára 5 frt. vászonkötésben 5 frt 80 kr. — Iványi István B. B. vármegye földrajzi és történelmi helynévtára I. ára 1 frt. — Róka József, az önsegélyző szövetkezetek és népbankok bélyeg és illeték kötelezettsége ára 25 kr. — „Fain“ java Adomák tárháza szerkeszti Csiceri Bors ára 1 frt. — Eötvös Károly Lajos, a honfoglalás ezer év előtt és ezer év multán ára 10 kr. — Méhes András, gyermekköszöntő ára 60 kr. Egyetemes regénytár IV/17. „Anjuta“ irta Lemoff P. I-sö kötet 50 kr. Döntvénytár XXII. kötet 2 frt. — Lutter Nándor közöns. számtan polg. fiuisk. 1 frt 60 kr. Lutter Nándor betüszámtan polg. fiuisk. 1 frt 40 kr. Lutter Nándor közöns. számtan polg. leányiskola 1 frt 20 kr. Falusi könyvtár 34. Gyürky Antal a gyümölcsértékesitése 50 kr. Falusi könyvtár 35 Gyürky Antal, az elörehaladt borkezelés 50 kr. — Falusi könyvtár 36. Réti János, a szántás és vetésről 50 kr. Kun László, a királyi táblák Decentralizácziója 30 kr. — Halász N. zsidó hit és erkölcstan II. 40 kr. — Monostori Károly, vezérfonal az állatorvosi tisztvizsgán ára 1 frt. — Thaly Kálmán tanulmányok a Rákóczy korból ára 2 frt 40 kr. — Benvenuto Cellini önéletirása 2-ik füzet 40 kr. — Erdsey Sándor. Arany János életéből 1 frt 40 kr. — Mikszáth Kálmán, a beszélő kötös regény 2 frt 40 kr. — Magyar és német tornaszótár irták Maurer János és Zsingné Mihály 30 kr. — Dr. Szíklai János, Balaton vidéki kalauz 1 frt — Döczy Lajos vegyes párok szinmü diszkötésben 3 frt. — Kaphatók : Schön Adolf könyv- zenemü- és papirkereskedésében Zomborban.

— **„Gyakorlati összeállitása** az állami italmérési jövedékről szóló törvénynek“ czim alatt egy czélszerü és könnyen megérthető, a regále törvényt gyakorlati oldalról megvilágitó katekizmust adott ki : Reiner Simon úr helybeli m. kir. pénzügyőri szemlész. Szerző azon törekvése hogy az érdekelt feleknek jogaikról és kötelességeikről egy kimeritő úthaigazitást adjon, helyesen sikerült. A hézag pótló mü-ismerése sok kelemetlenségtől óvhatja meg azokat, kiknek az uj törvény ismerete szükséges. E kitünő és gonddal készitett munka jogosan érdemel ajánlást.

Közgazdaság.

A Magyar-Francia biztositó részvénytársaság junius 30-án Bittó István elnöklete alatt tartott ülésében örvendetes tudomásul szolgált, hogy az igazgatóságnak sikerült a társaság pénzügyi rekonstrukcziója. Az erre czélzo első lépes az volt, hogy az igazgatóság a szállitmánybiztositási kockázatokat az értékszállitmány biztositások kivételével veszteség nélkül a düsseldorfi szállitmánybiztositó-társulatra ruházta át. — Az osztrák Phönix-részvényeket a franco-orosz banknak eladta s a kezelési költségeket leszállitotta. Ezáltal a társaság oly helyzetbe jutott, hogy kockázatai minősége semmi részben sem kedvezőtlenebb, mint bármely más a monarchiában működő társaságé. Az igazgatóság mély megelégedéssel konstatálja, hogy az üzlet terjedelmében a folmerült aggályok és rosszakaratú hiresztelések dacára semmi nevezetesebb csökkenés be nem állott. Ez köszönhető első korban a társaság páratlan buzgalmu ügynökei és képviselőinek, sőt ez igazgatóság teljes elismerését fejezi ki ; továbbá a biztositott közönségnek, mely bizva a társaság fenmaradásában, változatlan hűséggel tartotta fenn vele üzleti összeköttetéseit. A társaság jelenlegi vagyoni állapota a következő : szemben a 4 millió frt részvénytőkével a 966.939 frt 86 krt tevő agió s a 100.462 38 krt tevő töketartalékalappal, összesen tehát 5.067.402 frt 24 krral — 3.634.001 frt 99 kr. veszteség állván, tiszta vagyonul 1.433.400 frt 25 kr. és a mult rendes közgyülés határozatából alakitott s 399.395 frt 20 krt tevő kétes követelések tartaléka marad. E vagyoni állapot s az igazgatóság javaslata alapján elhatározza a közgyülés, hogy a részvénytőkét 500.000 frtra leszállitván, a fent kimutatott 1.433.400 frt 25 krból fenmaradó 933.400 frt 25 krból tartaléktőkét alakit. Egyuttal elhatároztatott, hogy a fentiek szerint 500.000 frtra leszállitott régi részvénytőke 15.000 drb egyenként 100 frtól szóló uj részvény kibocsátása által 2 millió frtra fölemeltetik. Ezek szerint a társaság részvénytőkében 2.000.000 nyereménytartalékban 933.400 frt 25 kr kétes követelések tartalékában 399.395 20 kr, összesen 3.332.795 frt 45 kr. tőkével rendelkezik, mely összeggel, hozzávéve a dij- és kártartalékul kimutatott 4.915.193 frt 76 krt összesen tehát 8.247.989 frt 21 krt, a társaság teljes joggal számithatja magát ismét a monarchia legnagyobb alapu biztositó társaságai közé. Igaz ugyan, hogy a társaságnak eredetileg 4 millió arany frtnyi részvénytőkéje volt, de tekintve, hogy a Phönix-részvények megszerzése óta 1.600.000 frt állandóan el volt vonva s társaság saját üzletéből, a vagyoni állapot az eredetinél nem kedvezőtlenebb. Bejelentette az igazgatóság azt is, hogy az uj részvények elhelyezése francia tőkepénzesek és budapesti előkelő cégek által 1.150,000 frt erejéig eleve biztositatott. Az uj részvényekre alapszabályszerü előjog a régi részvényeseket illeti, az esetre, ha ez előjog teljesen igénybe nem vétetnék, az uj részvények átvételét garantirozza, legalább 4000 drbot egy francia nagy részvényesekből álló konzorcium és körülbelül 7500 drbot egy budapesti előkelő cégekből álló csoport, melynek tagjai : Brüll Henrik és fiai, Dentsch Ig. és fia, Fischl testvérek, Herzog M. L. és társa, Kohner Adolf fiai, Lederer testvérek, Müller Vilmos, Strasser és König, Svab Károly, tornyai Schossberger Henrik stb., ugy hogy 1.150,000 frt elhelyezése minden körülmények között biztositva van.

CSARNOK.

A megfagyott orr.

(Franczából K. C.)

Szt. pétervári tartózkodásom alatt az első napok, a melyeken a nevezett város fehér ruhát öltött magára, reám nézve kiváncsisággal teljes napok valának, mert ekkor még minden uj volt előttem. Különösen a szánkázásban találtam nagy élvezetet, mert valóban gyönyör a jégsima hópályán vágtatni, olyan lovak által vont szánkón, melyek a friss levegőtől még tüzesebbek és melyek alig érezve terhük súlyát, inkább repülni látszanak, mint szaladni. Az első napok annyival is kellemesebbek voltak reám nézve, mert a tél csak lassan-lassan jelentkezett ugy, hogy a hideg a huszadik fokot is eléré anélkül, hogy észrevettem volna én, ki meleg égaljhoz voltam szokva ; ugy hiszem azonban, hogy ezt egyedül meleg bundáimnak köszönhettem.

Egy napon, midőn az ég szép derült vala, noha a levegő a szokottnál élesebb volt, elhatároztam mindennapi sétáimat gyalog megtenni. Nagy asztrakánnal bélelt bundát vevék magamra, fülig érő prémsipkát tevék fejemre, nyakam köré hosszu sált tekerék, és igy beburkolva, — egyedül orrom hegye volt kitéve a metsző hidegnek, — ki mertem lépni az utczára.

Eleinte kivánat szerint ment minden és valóban, csodalkozék azon, hogy oly csekély benyomást tett reám a szokatlanul hideg levegő ; nevettem mindazon mesék felett, melyeket Szt. Pétervár telének borzalmasságáról hallottam ; végre el valék radadtatva, hogy alkalmam nyilik az égaljhoz szokni és igy a hideg által testemet edzeni. Azonban rövid idő mulva ugy tetszett nékem, mintha mindazok, kikkel találkoztam bizonyos nyugtalansággal tekintenek reám, anélkül, azonban, hogy csak egy szót is szóltak volna. Nem sokára azonban egy úr, ki udvariasabbnak látszott lenni a többinél mellettem elmenve rámkiáltott : Noss ! Mlnthogy azonban egy szót sem tudtam oroszul, gondoltam, hogy egy rövid hozzám intézett szócska miatt nem kell maganat feltartóztatni, és tovább folytatám utamat.

A Borsó utcza sarkán találkoztam egy kocsissal, ki nyisebességgel sikamlott tova szánkójával a megfagyott havon ; de bármennyire siették is, mégis kötelességének tartottta megszólitani és rám kiáltott : Noss, noss !

Végre, midőn a Tengernagy térre jutottam, átellenben találtam magam egy emberrel a pórnépből ; ez nem mondott ugyan egy szót sem, hanem felvett egy marok havat, reám veté magát és mielőtt még megszabadithattam volna magam terhemtől, ez már elkezdé arczomat mosni és minden tőle telhető erővel, különösen orromat dörzsölni. A tréfát elég furcsának találtam és kezeim egyikét zsebeim egyikéből kivévé, ugy találtam őt arczul vágni, hogy tiz lépésnyi távolságra gurult tőlem a hóban.

Szerencsétlenségemre vagyis inkább szerencsémre, két paraszt ment el mellettem, kik miután egy pillanatig meg tekintének, a hóba dobtak és minden védekezésem daczára fogva tartották kezeimet, ezalatt az kit arczul ütöttem egy másik hócsomót vett fel és ujra nekem esett ; és felhasználva tehetetlenségemet orromat kegyetlenül kezdé dörzsölni. De ha kezeim fogva voltak is, nyelvem szabad volt. Azt gondolván, hogy valami tévedésnek, vagy alattomos merényletnek estem áldozatul, segitségért kiabáltam. Egy tiszt hozzám sietett és franczián kérdé tőlem mi bajom van.

— Hogyan ! uram, kiálték utolsó erőlködéssel megszabaditva magamat a három embertől, kik, mintha mi sem történt volna, a legnyugodtabban folytatták utjukat, mint kik végzett munkájukkal meg vannak elégedve ; hát nem látja Ön mit tettek velem ezek a csirkefogók ?

— Hát ugyan mit tettek Önnek ?

— Hóval dörzsölték arczomat. Izléses tréfának találja Ön ezt és még hozzá ilyen időben ?

— De uram, hisz ők Önnek ezáltal igen nagy szolgálatot tettek, felelé tisztem.

— Hogy-hogy.

— Önnek kétség kivül fagyott orra volt.

— Szent Isten ! kiálték, a veszélyeztetett helyhez kapva.

— Uram, mondá a tisztnek egy arra menő, Önnek orra fagyni kezd.

— Köszönöm, felelé a tiszt, mintha a világon a legtermészetesebb dologról értesitették volna, lehajol, havat vett fel és önmagának tette azt a szolgálatot, mit nekem azon szegény ember tett, kit szolgálatkészségéért oly hálátlanul jutalmaztam.

— Tehát — mondám — azon emberek nélkül . . .

— Önnek többé nem volna orra ; folytatá a tiszt, dörzsölve a magáét.

— Akkor, uram, bocsánat . . .

És futni kezdék emberem után, ki gondolva, hogy folytatni akarom a verést, a maga részéről is futni kezdett, és miután a félelemnek gyorsabb szárnyai vannak mint a hálának, valószinuleg sohasem fogtam volna meg, ha nehány ember, ki őt menekülni és engem üldözni látták, tolvajnak nem nézik és utját nem állták volna.

Midőn odaérkeztem, javában védelmezte magát, elmondva a körülállóknak, hogy bűnössége egyedül nagy felebaráti szeretetében áll ; tiz rubel kiegyenlitette az egész ügyet.

A szegény ördög megcsókolta kezeimet és egy jelen volt által, ki franczián beszélt figyelmeztetett, hogy ezután sokkal jobban vigyázzak orromra. A figyelmeztetés szükségtelen volt, mert e napi sétám közben nem vesztém el tekintetem elöl.

A delejes álom csodái.

Igazán csodálatra méltó dolgok azok, melyeket a legutóbbi időben a hypnotismus terén felfedeztek. S e fölfedezések nagyon komoly dolog színében tüntetik föl azt, amit eddig a játék egy nemének, modern időtöltésnek tartottak.

A párisi „Hotel Dieu“ kórházban néhány nap előtt igen különös körülmények között hajtottak végre egy ép oly veszélyes mint nehéz műtétet.

Egy nő, aki a kórházban feküdt, már hosszabb idő óta szenvedett borzasztó betegségben s az orvosok arra a meggyőződésre jutottak, hogy a beteget csak belső operácziával lehet megmenteni.

A „Hotel Dieu“ egy segédorvosa, aki sokat foglalkozik idegbajokkal, hosszas kisérletezés után arra a fölfedezésre jutott, hogy a hypnotismus a sebészetben is nagy és fontos szolgálatokat teljesithet.

Ez a segédorvos több kérdést intézve a beteg nőhöz, megtudta, hogy a nő gyakran alszik el hosszabb időre és hogy egyszer elaludt, mert néhány perczig égő lámpára nézett.

Az orvos megjegyezte ezt magának s mikor együtt volt a consilium, azt inditványozta kollegáinak, hogy hypnotizálják a beteget. Az orvosok beleegyeztek és a pácziens csakhamar delejes álomban volt.

A segédorvos ekkor megparancsolta az alvónak, hogy keljen föl és menjen a sebészterembe.

Mikor ezt megtette, meghagyta neki, hogy feküdjék le a műtéthez szükséges ágyra. Erre az operáczió megkezdődhetett.

Dr. Pilleaux sebész, akit nyugtalanított az a gondolat, hogy a beteg talán nem alszik elég mélyen, beleszúrt a nő karjába. A páciens izmai megrándultak, amiből az lehetett volna következtetni, hogy fájdalmai vannak. De a mellett egyre mosolygott és álmában a hypnotizáló segédorvossal csevegett.

Mikor az operáczió be volt fejezve a beteget ágyába visszavitték. A hypnotizáló felkelteté és a következő érdekes párbeszéd folyt le:

— Gyermekem, — szólt az orvosok egyike — elhatároztuk, hogy ma nem operáljuk meg önt. Már késő az idő.

— Ezt annyival is inkább sajnálom — felelt a páczienst — mert családom két nap mulva meglátogat majd és én azt reméltem, hogy akkorra minden véget ért.

— De hátha azt mondanám önnek, — szólt a másik orvos — hogy a műtét már végre van hajtva?

— Akkor azt felelném, — válaszolt a beteg hevesen — hogy ön hazudik! Aztán hirtelen elpirulva hozzátette: Bocsánat azt akartam mondani, hogy ön félrevezet.

— Nos hát gyermekem — mondotta dr. Tilleaux — mi nem vezetjük önt félre, mert delejes álmában valóban megoperáltuk.

Nem volt nehéz a beteget erről meggyőzni. A nő elbámult de bámulatába a legnagyobb öröm vegyült.

Ma már igen jól érzi magát és nem sokára teljesen felgyógyulva el fogja hagyni a kórházat.

Két hirlapiró fölkereste Dr. Mernet és Dr. Dumontpaillier orvosokat, a kik a műtétnél szintén jelen voltak.

Dumontpaillier a következő felvilágositást adta nekik:

— Igen sok ember van, aki hypnotizálható és kin delejes álmában műtét hajtható végre. Három féle fázisa van a hypnotizmusnak: a somnabilizmus, a katalepszia és a lethargia állapota. E három fázis közül orvosi czélokra csupán a lethargia és a somnambulismus használhatók föl. A lethargiába ejtett patiens mit sem érez, ugy hogy a legborzasztóbb műtétek hajthatók végre rajta. Szomnabulikus állapotban a beteg csak azt látja, hallja, érzi amit paranesolnak neki, olyannyira, hogy nem emlékezik az operácziora, de még azt is, hogy a műtét megtörténtét a leghatározottabban tagadja. A hypnotismus olyan tény, amelynek létezéséről ma már vitakozni sem lehet.

Igen érdekes kisérleteket végzett a napokban Grenobleban dr. Onofroff.

Ő a szomnabulizmus segitségével fölfedezte a helyet, a hová egy nyomdász lopott ólombetüket rejtett el.

Ugyanily módon fedezte föl nemrég egy gyilkosságnak a tettesét is, amennyiben a mediummal elárultatta az általa elkövetett bűntettnek minden részletét.

NYILTTER*).

Schwarze Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.65 p. Meter — glatt und gemustert (ca. 180 verschi. Qual.) — Weiße Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.45 p. Meter — glatt und gemustert (circa 150 verschi. Qual.) — versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot **G. Henneberg** (K. und k. Hoflieferant), **Zürich.** Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **Dr. MOLNÁR GYULA.**
Kiadó: **OBLÁT KÁROLY.**

Üzlethelyiség-változtatás.

Ezennel bátorkodom a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy a több év óta a Zrinyi-uteczában fennállott

férfiruha-üzletemmel

f. évi julius 15-én, a főutczába **Frey-féle (ezelőtt Sztanimirovits-féle házba)** költözöm át.

Amidőn ennek tudomásul vételét kérem, megjegyzem egyszersmind, hogy ezentul sokkal nagyobb raktárt tartok a legdivatosabb bel- és külföldi kelmékből; és kérem a n. é. közönséget, engem az uj üzleti-helyiségemben is becses megrendeléseivel megtisztelni.

Tisztelettel

2—3 **Tittl Ferencz.**

Minden rovar ellen a legjobb szernek elismert

(Becsomagolt üveg.)

igy vehető valódinak,

mert csakis üvegekben létezik **J. ZACHERL** névvel: és **más ellen nem óvandó,** mint a **krajczáronkint elárusitott,** hamisitott rovarporok ellen:

továbbá a többizben ocsmány módu utánzások ellen a „valódi Zacherlin" üvegekben, komolyan óvatik mindenki, daczára annak, hogy minden **saját hirnevére néző** ismételadó maga a hamisitások és tévvezetések ellen van.

(Lepleplezett üveg.)

Zacherl J., Bécs.

Kapható:

Zomborban Saly Antal úrnál. | Zomborban Engel Adolf úrnál.
„ Gallé Emil „ | „ Mayer és Thum uraknál.
„ Falcione Gusztáv úrnál. | Apatinban Abraham Sándor úrnál.
„ Weidinger S. és Zs. „ | „ Tesz György úrnál.

Valamint Magyarország minden egyéb városaiban és községeiben vannak raktárak, ott, ahol „Zacherlin" hirdetményei kifüggesztve vannak. 2—4

Nincs többé fogfájás!

Könnyen vérző beteg és gyulladt toghust gyógyit és erősit, a fogkövet eltávolitja és képződését meggátolja; a szájbűzt azonnal megszünteti napontai használatnál es. és k. udvari fogorvos és udv. szállító, valódi Dr. POPP világhirű

Anatherin szájvize

ketteznyi oly nagy palaczkokban mint eddig. Ezzel egyidejüleg alkalmazandó: **Dr. Popp fogpasztája** mely a fogakat folytos egeszséges és szép állapotban tartja.
Dr. Popp Anatherin fogpasztája mely a legjobb és legfinomabb szer a fogak tiszták tartására és a fogbus megerősitésére.
Dr. Popp fogpora nagyogó ízherengő fogakat kölcsönöz ámel kül, hogy mint más fogporok a fogak zománczát megsértené.
Dr. Popp növényszappana a legjobb gyógypipere szappan, mindenemü bő kiütések ellen és különösen fürdőkhez.
Dr. Popp napraforgó- Vénus- szappana (nem glicerin) A legjobb és legfinomabb divatpipere szappanok. A tört bársonyfinomuak tesznk.

Árak: Anatherin-szájvíz 50 kr., 1 frt és 1.40 kr. Anatherin fogpaszta tögelyben 1.22. Aromatikus fogpaszta 35 kr. Fogpor dobozban 63 kr. Növényszappan 30 kr. Napraforgó-szappan 40 kr. Venus-szappan 50 kr.

E szerek kaphatók Zomborban:
Galle E., Saly A., Rónay Ede gyógyszerészeknél; **Falcione G., Weidinger S. és Zs.** kereskedőknél.

18 **Orvosok véleménye.** Hamisitásoktól óvakodjunk!

A Popp-féle Anatherin-szájvizet betegeim rendkivül nagy számánál szaj- és fogbetegség ellen fölötte jó sikerrel használtam, mert vegyi tisztaságáról megvagyok győződve.
Bécs. Dr. Kainzbauer cs. kir. tanácsos, ewer. tanár.

Alólirott örömmel jelenti ki önnek, hogy az ön Anatherin-szájvizét valamint az ön Anatherin-fogpasztáját használtam s ezt legjobb lelkiismerettel ajánlhatom.
Bukarest. Dr. Vladesco, egyet. tanár, kórházi főorvos.

Dr. POPP J. G. udv. fogorvos „Anatherin-szájvizét" az igazságnak megfelelőleg fölötte ajánlatra méltónak találom.
Berlin. Dr. Sonnenschein F. L. egyetemi tanár, hites törvényszéki szakértő.

Darvasy Károly udvari szijgyártónál,

egyedüli főraktára a hirneves Nemenesek-féle bőrkenőcs és vegyészeti melléktárgyaknak. Budapest koronaherczeg uteza 11. szám.

Nemenesek J. urnak Budapesten!

Ő csász. és kir. Fensége József főherczeg főudvari hivatalától.

Ezennel bizonyitom, hogy fekete bőrkenőcse a főherczegi istállók számára szállittatik és általam lószerszámok bekenésére használtatni elrendeltetvén, mindeddig jó sikerrel alkalmaztatott, és a lószerszámok gondozására alkalmasnak találtatott.
Báró Nyári, tábornok.

Földmivelés ipar- és kereskedelmi magy. kir. minisztertől.

Értesitem Önt, hogy az Ön által gyártott fekete bőrkenőcs a m. kir. álladalmi lótenyészintézetekben használatba vétetvén, a beérkezett jelentések szerint ugy bőrszerszámok és csizmák puhitására és vizhatlan tételére, valamint a kopott bőr színének fölfrissitésére minden eddig használt bőrkenőcsnél jobbnak bizonyult.
A miniszter megbizásából: Reitz Frigyes.

Ezennel bizonyitom, hogy gyártmányai házamnál használtatván, minden tekintetben kitünőeknek bizonyultak.
Gróf Khuen, Héderváry Károly horváth bán. — És még sok számos elismerő irat a többek közt: Feleky Gyula gróf. Károlyi Gyula gróf. Szapáry Géza gróf stb., elismerő levele kezeskedik a Nemenesek féle bőrkenőcs és bőrlack fölülmulhatlan jóságáról és használról, különös a bőr felfrissitése, tényessé és puhává tétele körül, minden bőrnemüre, lószerszámra, hintótetőkre, bőrszékek és divánokra, vadász és fegyvertáskákra, csizmák és czipőkre stb.

Árak:

Fekete bőrkenőcs: bádogdobozban, 1 kl. 1.20, fél kl. 60 kr.
Sárga bőrkenőcs: sárga bőrre, nyeregre, egy kiló 1 frt 20 kr. fél kiló 60 kr.
Fekete viasz: amitől a bőr élénk szint kap darabja 1 frt kisebb 50 kr.
Kettős velenczei bőrlack ragyogó fényt kölcsönöz 1 literes üveg 3 frt fél liter 1 frt 50 kr.
Sárga bőrlack: 1 literes üveggel 4 frt.
Géphajtó szijkenőcs: 1 kiló 1 frt 40 kr. fél kiló 70 kr.

Egyedüli főraktár Budapesten Darvasy Károly udvari szijgyártónál
3—4 Budapest koronaherczeg uteza 11., hová a megrendelések intézendők.

Oblát Károly könyvnyomdájából, Zomborban.